

Türkiye’de Bağımsız

Gazeteciliğin Sistematik

Kuşatması

Hukuki baskılar, ekonomik

belirsizlikler ve kaybolan gelecek

ULUSLARARASI MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜ HEYETİ
TÜRKİYE ORTAK ZİYARETİ

(24 – 26 Kasım 2025)

MİSYON RAPORU

Türkiye’de Bağımsız Gazeteciliğin Sistematik Kuşatması

Hukuki baskılar, ekonomik belirsizlikler ve kaybolan gelecek

ULUSLARARASI MEDYA ÖZGÜRLÜĞÜ HEYETİ TÜRKİYE ORTAK ZİYARETİ
(24 – 26 Kasım 2025)

Published by: International Press Institute (IPI)
Spiegelgasse 2/29, 1010 Vienna, Austria
+ 43 1 5129011 | info@ipi.media | ipi.media

Bu rapor, Türkiye basın özgürlüğü misyonuna katılan aşağıdaki kuruluşların katkılarıyla, Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI) tarafından hazırlandı. Heyette temsilcisi olan kurumlar:

- » Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI)
- » Uluslararası Af Örgütü (Amnesty International)
- » ARTICLE 19 Avrupa
- » Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ)
- » Medya Özgürlüğü Acil Müdahale (MFRR) kapsamında Avrupa Basın ve Medya Özgürlüğü Merkezi (ECPMF)
- » Osservatorio Balcani Caucaso Transeuropa (OBCT), Medya Özgürlüğü Acil Müdahale (MFRR) kapsamında
- » Reporters Without Borders (RSF)
- » South East Europe Media Organisation (SEEMO)

Editör: IPI

Katkıda bulunanlar: Uluslararası Af Örgütü, ARTICLE 19 Europe, CPJ, ECPMF, OBCT, RSF, SEEMO

Tasarım ve Düzen: Ana Dokučević

Çeviri: Gürkan Özturan, Ata Türkoğlu

This IPI’nın bu raporu, Avrupa Birliği’ne üye ve aday ülkelerde basın ve medya özgürlüğü ihlallerini takip eden, izleyen ve bunlara müdahale eden Medya Özgürlüğü Acil Müdahale (MFRR) ile birlikte hazırlanmıştır. MFRR, gazetecileri ve medya çalışanlarını korumak için hukuki ve pratik destek, kamuoyu savunuculuğu ve bilgi sağlar. ARTICLE 19 Europe, Avrupa Gazeteciler Federasyonu (EFJ), Free Press Unlimited (FPU), Uluslararası Basın Enstitüsü (IPI) ve Osservatorio Balcani e Caucaso Transeuropa’nın (OBCT) dahil olduğu bu konsorsiyumun liderliğini Avrupa Basın ve Medya Özgürlüğü Merkezi (ECPMF) yürütmektedir.

Avrupa Birliği tarafından ortak finanse edilmiştir. Ancak, burada ifade edilen görüş ve fikirler yalnızca yazar(lar) a aittir ve Avrupa Birliği veya Avrupa Eğitim ve Kültür İcra Ajansı’nın (EACEA) görüşlerini yansıtmayabilir. Ne Avrupa Birliği ne de hibe veren kurum bu görüş ve fikirlerden sorumlu tutulabilir.

**Funded by
the European Union**

İçindekiler

Giriş 4

Misyon heyeti 4

2025'teki önemli gelişmelere genel bakış 6

Temel Konular 8

Reddedilen adalet: Medyaya yargı baskısı 8

Gazetecilerin güvenliği: Şiddet, cezasızlık ve nefret söylemi 10

Kontrol mekanizmaları:

Sosyal medya kısıtlamaları ve yayın cezaları 12

Uluslararası erişimdeki kısıtlamalar:

Vize, basın kartı ve ücretler 14

Belirsizlik sarmalı: Gelecek kaygısı ve ekonomik çıkmazlar 15

Yarına bakış: Sonuç ve öneriler 17

Giriş

Misyon Heyeti

Sekiz uluslararası basın özgürlüğü, ifade hürriyeti ve insan hakları kuruluşunun oluşturduğu heyet, 24 ila 26 Kasım 2025 tarihlerinde Ankara'da çeşitli kurum ve paydaşlarla görüştü. Heyet bu ziyaretlerinde, Kasım 2024'teki son misyon ziyaretinden bu yana Türkiye'de medya özgürlüğünün daha da gerilemesine yol açan birçok başlığı gündeme taşıdı. Basına yönelik siyasi baskılar, yargı eliyle yürütülen saldırılar ve sansürün ciddi derecede artışıyla karakterize edilen son bir yıllık dönem, bağımsız gazetecilik için de gittikçe daha düşmanca bir ortamın oluşmasına neden oldu.

Uluslararası Basın Enstitüsü'nün (IPI) öncülük ettiği misyona, Uluslararası Af Örgütü, ARTICLE 19 Europe, Gazetecileri Koruma Komitesi (CPJ), Medya Özgürlüğü Acil Müdahale (MFRR) kapsamında Avrupa Basın ve Medya Özgürlüğü Merkezi (ECPMF) ve Osservatorio Balcani Caucaso Transeuropa (OBCT), Sınır Tanımayan Gazeteciler (RSF) ve Güneydoğu Avrupa Medya Örgütü'nün (SEEMO) temsilcileri katıldı. 2019'dan bu yana Türkiye'ye yedinci misyon ziyaretini düzenleyen kuruluşlar, basın özgürlüğü konusundaki endişelerin uluslararası alanda sürdüğünü dile getirdi.

Heyet, aşağıdaki kurum ve paydaşların temsilcilerini ziyaret etti:

- » Anayasa Mahkemesi
- » Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK)
- » Avrupa Birliğı Türkiye Delegasyonu
- » Yabancı diplomatik temsilciler
- » Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ve Halkların Eşitliğı ve Demokrasi Partisi (DEM) milletvekilleri de dahil siyasi temsilciler
- » Gazeteciler Cemiyeti, Çağıdaş Gazeteciler Derneğı, Türkiye Gazeteciler Sendikası ve Disk Basın-İř temsilcilerinin de aralarında bulunduğı gazeteciler.

Aşağıdaki kuruluşlara yapılan görüşme talepleriye yanıtız bırakıldı veya reddedildi:

- » Adalet Bakanlığı: Adalet Bakanı Yılmaz Tunç
- » Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı
- » İçişleri Bakanlığı: Ali Yerlikaya
- » Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı: Burhanettin Duran
- » Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanı: Mehmet Daniř
- » Dijital Mecralar Meclis Komisyonu Başkanı: Nazım Elmas
- » Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM) Başkanı: Numan Kurtulmuş
- » TBMM İnsan Hakları Araştırma Komisyonu Başkanı: Derya Yanık
- » Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) ve Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) temsilcileri.

2025'teki önemli gelişmelere genel bakış

2025 boyunca bağımsız gazetecilik üzerindeki mali kısıtın daralması, hukukun suiistimali, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) yayın kuruluşlarına müdahaleleri, dijital kısıtlamalar ve fiziksel şiddet, sistematik baskı ortamını derinleştirerek Türkiye'de medya özgürlüğünün ciddi bir erozyona uğramasına zemin hazırladı. Giderek daralan bu kısıtlayıcı iklim, Sınır Tanımayan Gazeteciler'in (RSF) [2025 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi](#)'nde Türkiye'nin 180 ülke arasında 159. sıraya düşmesine neden oldu.

Basın özgürlüğündeki bu olumsuz gidişat, Türkiye'nin önde gelen muhalif siyasi figürlerinin tutuklanmasıyla hızlanan yeni bir baskı dönemi ve dolayısıyla geniş çaplı bir demokratik gerilemeyle eşzamanlıydı. 2025'in Mart ayında İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu'nun tutuklanmasıyla başlayan protestolara yönelik baskı, basın özgürlüğü ihlallerinin de artmasıyla sonuçlandı. Eleştirel haberlerin suç ya da güvenlik meselesi olarak lanse edilmesi, basın kuruluşları üzerinde caydırıcı etki yarattı.

Basın özgürlüğü ihlallerini takip eden uluslararası platformlarda Türkiye, bu tür ihlallerin en sık görüldüğü ülkeler arasında yer aldı. 2025'te, Avrupa Konseyi'nin [Gazetecilerin Güvenliği Platformu](#)'nda Türkiye ikinci sıradayken, Mapping Media Freedom (MapMF) veritabanındaysa 259 gazeteci, medya çalışanı veya medya kuruluşunu etkileyen en az 137 [ihlalle](#) yine en fazla ihlalin yaşandığı ülkelerden biriydi.

Hukukun bir baskı aygıtına dönüştürülmesi, gazetecilere yönelik en önemli tehditlerden biri olmaya devam etti. Yetkililerin, mesleklerini icra eden gazeteciler hakkında başlattığı cezai soruşturmalar ve davalar, terör ve dezenformasyona atıfta bulunan muğlak düzenlemeleri araçsallaştırdı. Uzun süreli tutuklu yargılamalar ya da ev hapsi ve seyahat kısıtlamaları gibi adli kontrol önlemlerinin sık sık [kötüye kullanılması](#), otosansürü derinleştirdi ve gazetecilik faaliyetlerini kısıtladı.

Cezasızlık kültürünün son bulmaması sonucu gazetecilerin güvenlik riskleri endişe verici boyutlara ulaştı. Protestoları, özellikle de Mart 2025'teki eylemleri haberleştiren gazeteciler, keyfi gözaltılara ve polis müdahalelerine maruz kaldı.

Yaşam hakkını doğrudan hedef alan fiziksel saldırılar, yetkililerin gazetecileri koruma ve hesap verebilirliği sağlamadaki yetersizliğini gözler önüne serdi. İstanbul'daki saldırı sonucu hayatını kaybeden gazeteci ve belgeselci [Hakan Tosun](#) cinayeti bu durumun en net örneklerinden biriydi. Sürecin şeffaf yürütülmemesi ise etkili bir soruşturma yapılmayacağı yönünde ciddi endişelere yol açtı. Medya kuruluşlarını doğrudan hedef alan söylemler ve sistematik karalama kampanyaları, fiziksel saldırıların meşrulaşmasına da zemin hazırladı.

Hedef tahtasında sadece gazeteciler değil, düzenleyici kurumların baskı ve ekonomik yaptırımlarına maruz kalan basın kuruluşları da vardı. Ekran karartmalar, para cezaları ve program durdurma cezaları bağımsız ve muhalif medyayı hedef alırken, kimi yayın kuruluşlarına el konması ya da çeşitli idari müdahaleler haber merkezlerinin işleyişini ciddi şekilde aksattı. Erişim engelleri, sosyal medya hesaplarının kısıtlanması ve düzenleyici kurumların çevrimiçi mecralar üzerindeki kontrolünü artırması **dijital baskıyı** yeni bir boyuta taşıdı.

Yapısal sorunlarla bu kısıtlamalar kronikleşti. Başlıca dijital platformların algoritma değişiklikleri bağımsız medyanın görünrlüğü ve gelirine belirgin bir darbe vurdu. Uluslararası fonlardaki azalma finansal sürdürülebilirliği zedeledi. Tüm bu baskılar medya kuruluşlarının kapanması ve özellikle de kariyerinin başındaki gazetecilerin güvencesiz bir iş ortamında çalışması sonucunu doğurdu.

Uluslararası kuruluşlar da bu baskıcı ortamdan muaf değildi. Yabancı gazeteciler, şeffaflıktan uzak akreditasyon prosedürleri, Türkiye’de mesleki faaliyetlerini sürdürmelerini sağlayacak vize süreçlerinin geciktirilmesi ve oturma izni koşullarının karmaşılaştırılmasıyla karşı karşıya kaldı, bu da Türkiye’de bağımsız ve sürdürülebilir çalışma ortamının oluşumunu imkânsız kıldı.

Özetle tüm bu gelişmeler, 2025 yılında Türkiye’de ifade özgürlüğü ve medya çoğulculuğunun giderek daraldığını teyit ediyor. Bu gidişatı tersine çevirmek; gazetecilik faaliyetlerinin kriminalize edilmesine son verilmesini, yasal güvenceler tesis edilmesini ve basın özgürlüğüne yönelik kapsayıcı reformların ivedilikle gündeme taşınmasını elzem kılıyor.

Temel Konular

Reddedilen adalet: Medyaya yargı baskısı

Avrupa genelinde basın özgürlüğü ihlallerini izleyen Mapping Media Freedom (MFRR) veritabanına göre, Kasım 2024 ila Ekim 2025 tarihlerinde Türkiye’de en az 248 gazeteci ve medya çalışanını etkileyen toplam 100 yargısal taciz [vakası](#) kayda geçti. Vakaların 69’u, 176 gazeteci ve medya çalışanını etkileyen gözaltı, tutuklama ve hapis cezalarıydı. Raporlama döneminde 22 gazeteci yargılandıkları davalarda ceza aldı. Bu veriler, yargının basına karşı bir baskı aracı olarak kullanıldığı ve gazetecilik üzerinde caydırıcı bir etki yaratılmasının hedeflendiğini gösteriyor.

2024’teki bir önceki basın özgürlüğü misyon ziyaretinden bu yana, gazetecilere yönelik [ev hapsi](#) ve [seyahat yasağı](#) gibi adli kontrol tedbirleri uygulamasında ciddi bir artış meydana geldi. Misyon heyeti araştırmacı gazeteciliğin bu uygulamalar neticesinde ağır bir darbe aldığını ve sektörde yaygın bir otosansürün kemikleştiğini saptadı. Somut delillerden yoksun, muğlak yasal gerekçelere dayanan [ev baskınları](#) ve [cezai soruşturmalarla](#) gazeteciler hedef alınırken, dijital ekipmanlarına el konulması gazetecilerin mesleki faaliyetlerini doğrudan kısıtladı. Kamu yararı gözetken meşru gazetecilik faaliyetlerine karşı yetkililer, muğlak yasal hükümlere dayanarak soruşturma süreçlerini işletmeyi sürdürdü. Söz konusu dönemde [kaydedilen](#) cezalar, ağırlıklı olarak Türkiye’nin terörle mücadele yasasına veya dezenformasyon temelli suçlamalara dayandırıldı. Gazetecileri ve hükümeti eleştiren kuruluşları hedef almak için araçsallaştırılan bu iki yasa, uzun süredir eleştiri oklarının hedefinde yer alıyor.

Türkiye’de basın özgürlüğünü kısıtlamak için en sık kullanılan yasalardan biri, 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu’ydu. “[Terörle](#) mücadelede görev almış kamu görevlilerinin hüviyetlerini açıklayan veya yayınlayan veya bu yolla kişileri hedef gösteren” kişiler (Madde 6/1) ve “terör propagandası” (Madde 7/2) ile ilgili muğlak hükümler, gazetecilik faaliyetlerine karşı sistematik birer araç olarak kullanıldı. Bu hükümlerin yoruma açık ve belirsiz yapısı, mahkemelerin keyfi takdir yetkisini genişleterek rutin habercilik pratiklerinin kriminalize edilmesine ve doğrudan suç kapsamına alınmasına zemin hazırladı.

Türk Ceza Kanunu’nda da benzer maddeleri görmek mümkün. Özellikle 2022 yılında yasalaşmadan önce hukukçuların ve basın örgütlerinin vahametine dikkati çektiği “halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma” suçu (Madde 217/A); geniş ve muğlak tanımıyla eleştirel haberciliği sindirme aracına [dönüştürüldü](#). Keza, “halkı kin ve düşmanlığa tahrik” (Madde 216), “cumhurbaşkanına hakaret” (Madde 299) ve “kamu görevlilerine görevlerinden dolayı hakaret” (Madde 125/3) maddeleri de ifade özgürlüğünü hukuki bir kuşatma altına alacak şekilde [araçsallaştırdı](#). Bu maddelerin sistematik kullanımı, Türkiye’deki çoğulcu tartışma zeminini ve araştırmacı gazetecilik alanını her geçen gün daralttı.

Yeni yasal düzenlemeler, basın özgürlüğü üzerindeki mevcut riskleri daha da artırıyor. 7545 sayılı Siber Güvenlik Kanunu, halk arasında; endişe, korku ve panik yaratmak ya da kurumları veya şahısları hedef göstermek amacıyla, böyle bir sızıntı olmadığını bilerek veri sızıntısı olduğuna yönelik gerçeğe aykırı içerik oluşturanlara veya bu maksatla bu içerikleri yayanlara hüküm [içeriyor](#) (Madde 16/5). Bu hüküm dijital güvenlik, yönetim ve hesap verebilirlik gibi meselelere odaklanan gazetecilerin kovuşturulması için yeni gerekçeler yarattı. Aynı zamanda, özellikle 5651 sayılı İnternet Kanunu ve Radyo ve Televizyon Üst Kurulu'nun (RTÜK) yetkilerini belirleyen yayıncılık kanunu (6112 sayılı kanun) gibi mevcut düzenleyici çerçeveler de bilgiye erişimi kısıtlamak ve eleştirel medya kuruluşlarına cezai yaptırımlar uygulamak için araç olarak kullanıldı. Bu yasal araçların bir arada kullanılması, bağımsız gazeteciliğin sürekli baskılandığı bir ortam oluşturdu.

Yargı baskısının boyutlarını ve ciddiyetini somut vakalar incelendiğinde daha belirgin görmek mümkün. Gazeteci [Fatih Altaylı](#), YouTube kanalında Osmanlı imparatorlarına yönelik suikastlara ilişkin tarihsel örneklerden bahsettiği için “cumhurbaşkanına tehdit” iddiasıyla [191 gün](#) tutuklu kaldı. Uzmanlar, bu kararı Ceza Kanunu'nun yanlış yorumlandığı gerekçesiyle [eleştirdi](#). Gazeteci Tolga Şardan, e-imza sistemindeki veri sızıntısı haberleri nedeniyle yurtdışına çıkışını engelleyen seyahat yasağı da dahil çeşitli adli denetim yaptırımlarına [tabi](#) tutuldu. Ekimde [gözültüne](#) alınan gazeteci Merdan Yanardağ, “casusluk” suçlamasıyla yargılanıyor. Kurucusu ve genel yayın yönetmeni olduğu ama ona ait olmayan Tele1 [kanalına](#) ise daha Yanardağ ifade vermeden Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından [el kondu](#). Gazeteci [Furkan Karabay](#), İstanbul Büyükşehir Belediyesi soruşturmalarıyla ilgili haberleri nedeniyle gözültüne alındı ve 201 gün [tutuklu kaldı](#). Gazeteci Ercüment Akdeniz, “terör örgütü üyeliği” suçlamasıyla 247 gün gözültünde kaldıktan sonra ekimde yurtdışına çıkış yasağı ile [serbest bırakıldı](#). Gazeteci İsmail Saymaz, Mart 2025 itibarıyla iki ay ev hapsinde [kaldı](#).

Gazetecilere yönelik davaların büyük bölümü, muğlak ve yoruma açık ifadelerle formüle edilmiş sınırlı sayıdaki ceza hükmüne dayanıyor. Mevcut yasal düzenlemelerin bu belirsiz yapısı hukuki bir güvencesizliğe dönüşüyor. [Tutuklu yargılama](#) ve adli kontrol gibi normal şartlarda “istisnai” olması gereken önlemlerin birer cezalandırma aracına dönüştürülmesi, yargının keyfileştiği algısını pekiştirirken, hukuk sistemine olan güveni de zedeliyor. Tüm bu uygulamalar bütüncül bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde basın özgürlüğüne yönelik müdahalelerin münferit vakalar değil, sistematik bir sürecin parçası olduğu anlaşılıyor. Yasaların bağımsız medya aleyhine bu denli rutinleşmiş biçimde kullanılması, Türkiye’de yargı bağımsızlığının yitirildiğine dair endişeleri perçinliyor.

Gazetecilerin güvenliği: Şiddet, cezasızlık ve düşmanca söylemler

Türkiye'deki gazeteciler, kronikleşen cezasızlık kültürü ve düşmanca söylemler nedeniyle fiziksel saldırılar, keyfi gözaltı ve orantısız güç kullanımına maruz kalıyor. Özellikle siyasi gerilimin tırmandığı, protestoların yaşandığı dönemlerdeyse gelişmeleri takip eden gazetecilerin basın mensubu değil, eylemci olarak değerlendirilmesi güvenlik risklerini farklı bir boyuta taşıyor.

19 ila 26 Mart 2025 tarihlerinde, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) cumhurbaşkanı adayı Ekrem İmamoğlu ile belediyeyle bağlantılı 91 kişinin gözaltına alınması, Türkiye'nin dört bir yanında barışçıl kitlesel protestolara neden oldu. On binlerce yurттаşın katıldığı bu gösterileri takip eden gazeteciler; **mükerrer** keyfi gözaltılar, polis şiddeti ve diğer **kötü muamele** pratiklerinin doğrudan hedefi haline geldi.

İstanbul'da, Saraçhane Meydanı'ndaki protestoları izleyen yedi gazeteci, 24 Mart'ta ev baskınlarıyla **gözaltına** alındı. Kamuoyunu bilgilendirme görevini yerine getirmelerine rağmen bu gazeteciler, 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefetle suçlandı. Aynı gün, İzmir'deki protestoları haberleştiren üç gazeteci de gözaltına alınıp 27 Mart'ta serbest bırakıldı.

Sahadaki gazeteciler **kolluk kuvvetlerinin** fiziksel şiddet ve hukuka aykırı güç kullanımına da maruz kaldı. İstanbul'da polisin eylemcilere yönelik müdahalesini kayda alan bir gazeteci, çok sayıda çevik kuvvet polisinin **saldırısına uğrarken**, şiddet ancak gazetecinin basın kartını ibraz etmesiyle son buldu. İzmir'de ise bir foto muhabiri polis memurları tarafından **tekmelendi**. Gazeteci daha sonra ev baskınıyla gözaltına alındı, terörle ilgili suçlamalarla sorgulandı ve hâkim karşısına çıkarılmadan serbest bırakıldı. Raporun kaleme alındığı tarihe dek bu olayla ilgili herhangi bir soruşturma başlatılmadı.

Gazetecilere yönelik orantısız güç kullanımı yakın mesafeden göz yaşartıcı gaz ve biber gazı müdahalelerini de kapsadı. 23 Mart'ta **kamuoyuna** yansıyan görüntüler, barışçıl bir eylem sırasında semazen gösterisini kayda alan ve kamu düzenine tehdit oluşturmadıkları bariz olan gazetecilerin protestocularla birlikte göz yaşartıcı gaza maruz bırakıldıklarını ortaya koydu. Bu tür vakalar, kolluk kuvvetlerinin gazetecilerle göstericiler arasında ayırım gözetmediğini ve gazetecilerin mesleki görevlerini yerine getirirken önemli risklerle karşılaştığını ortaya koyuyor.

Gazetecilere yönelik şiddet, doğrudan yaşam hakkını hedef alan saldırılara da dönüştü. Ekim 2025'te çevre gazetecisi ve belgeselcisi Hakan Tosun'un İstanbul'da uğradığı **saldırı** sonrası kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirmesi, bu karanlık tablonun en trajik halkası oldu. Tosun'a yönelik şiddet eyleminin sebebi henüz kesinleşmemiş olsa da **aile avukatları** soruşturmada ciddi **usulsüzlükler** olduğunu vurguluyor. Soruşturmanın kapsamlılığı ve bağımsızlığına dair sorular hâlâ cevaplanmamış değil.

Ekim ayında yaşanan bir başka olayda ise Sözcü Gazetesi muhabiri Enver Demirdağ kimliği belirsiz saldırganlarca **darpedildi**. Saldırganlar kısa sürede yakalansa da alkolün etkisi altında hareket ettiklerini, gazeteciyi önceden planlayarak hedef almadıklarını iddia ederek serbest bırakıldı. Yetkililer, saldırının Demirdağ'ın gazetecilik faaliyetleriyle bağlantısı olup olmadığını veya olayın ardındaki olası azmettiricileri soruşturmadan, saldırganlara basit bir yaralama suçlaması yönlendirdi. Bu olay son yıllarda **gözlemlenen, gazetecilere yönelik saldırıların** kapsamlı bir şekilde soruşturulmadığı ve faillerin, **mahkum** olsalar bile, **asgari cezalar** aldığı genel bir eğilimi yansıtıyor. 1993 yılında araştırmacı gazeteci Uğur Mumcu'nun öldürüldüğü bombalı saldırıdan 2007'deki Hrant Dink suikastı ve hiçbir zaman tam olarak çözölemeyen diğör birçok vakaya kadar, hesap verilebilirlik meselesi, basına yönelik suçların onlarca yıllık tarihinin bir parçası.

Medya kuruluşlarına yönelik düşmanca söylem ve açık tehditler, fiziksel tehlikeye de dönüştü. Temmuz 2025'te, LeMan Dergisi'nin yayımladığı karikatürde Hz. Muhammed'in **tasvir edildiğı** iddialarının ardından öfkeli bir kalabalık derginin İstanbul'daki ofisini **kuşattı**. Oysa dergi yetkilileri, karikatürün İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarını eleştirmek amacıyla yayımlandığını açıklamıştı. Polis, LeMan'ın ofisine girmeye çalışan kalabalığa birkaç saat müdahale etmedi, bunun yerine beş LeMan çalışanı gözaltına alındı. Bu yaşananlar, tehdit edilen gazeteci ve medya kuruluşlarına sağlanan korumanın durumu ve yetkililerin medya çalışanlarının güvenliğini sağlamak yerine özgürlükleri kısıtlayacak aksiyonları önceliklendirmesine dair önemli bir örnek.

Türkiye'de gazetecilere yönelik şiddet eğilimi ve adalet sistemindeki cezasızlık kültürünün vahameti giderek artıyor. Etkili soruşturmaların yürütölmemesi, gazetecilere yönelik saldırıların arkasındaki kişilerin tespit edilmemesi ve orantılı yaptırımların uygulanmaması, mağdurlara adalet sağlanmamasının yanı sıra gelecekteki saldırıları da cesaretlendiriyor. Bu durum, özgürce haber yapabilme olanağını kısıtlarken korkuyu, otosansörü ve basın özgürlüğünün kötü gidişatını pekiştiriyor.

Kontrol mekanizmaları: Sosyal medya kısıtlamaları ve yayın cezaları

2025 boyunca dijital mecralardaki ifade özgürlüğünü daraltmak ve eleştirel gazeteciliği bastırmak amacıyla hem düzenleyici kurumların idari yetkileri hem de karmaşık teknik mekanizmaların kontrol uygulamalarından yararlanıldı. Bu önlemler arasında [erişim engelleme](#), içerik kaldırma, mali yaptırımlar, yayın yasakları ve algoritmik manipülasyon yer aldı. Çevrimiçi platformlar da, bu platformları yoğunlukla kullanan geleneksel yayıncılar da hedefteydi.

Freedom House'un [Freedom on the Net 2025](#) raporuna göre Türkiye, dijital haklar ve özgürlükler açısından "özgür olmayan" ülke kategorisindeki yerini korudu. Raporda, koşulların son derece ağır olduğu belirtildi. Yüz binlerce [haber içeriğine yönelik kalıcı engeller](#), her gün eklenen [yenileriyle](#) perçinlendi. Özellikle bağımsız medya kuruluşlarını hedef alan sistematik içerik kaldırma kararları, toplumun alternatif bilgi kaynaklarına erişimini fiilen imkânsız kıldı. Mapping Media Freedom verileri dijital müdahalenin boyutunu tam olarak yansıtmassa da halihazırda belgelenen basın özgürlüğü ihlallerinin [yüzde 10'undan fazlasını](#) çevrimiçi kısıtlamalar, erişim engelleri veya içerik kaldırma kararları oluşturuyor.

Türkiye'de faaliyet gösteren dijital mecralar, internet üzerinde yapılan yayınları düzenleyen 5651 sayılı kanun uyarınca, çoğu zaman yargı denetimine de tabi tutulmaksızın, içerik kaldırma ve erişim engelleme kararlarıyla karşı karşıya kaldı. RTÜK, Halk TV ve Tele 1 gibi muhalif televizyon kanallarına yayın yasağı ve para cezaları uygulamaya [devam etti](#). 2025'te 92 milyon TL'yi [aşan](#) bu idari para cezaları, orantısızca belli başlı bağımsız ulusal televizyon kanallarını hedef aldı. Editöryal bağımsızlığı önemli ölçüde kısıtlayan bu yaptırımlar, çoğulcu yayıncılık alanını da daralttı.

Dijital ekosistemdeki yapısal değişikliklerse bağımsız medyayı zayıflatmayı sürdürdü. 2024 ve 2025'te Google gibi büyük küresel mecraların [algoritmalarında yapılan değişikliklerin](#) ardından iktidar yanlısı içerikler platformlardaki akışlarda ve arama sonuçlarında öne çıkarken, eleştirel medya kuruluşlarının görünürlüğü önemli ölçüde düştü. Birçok bağımsız medya kuruluşu, izleyici erişimlerinin yüzde 70 ila 90'ını kaybettiğini bildirdi, bu da reklam gelirlerinde ani ve ciddi bir düşüş anlamına geliyordu. Mart 2025'te bu koşullar altında mali açıdan sürdürülemez hale gelen Gazete Duvar [faaliyetlerini durdurmak](#) zorunda kaldı.

Sürgündeki gazeteciler, yurtdışından faaliyet gösterirken bile dijital baskıya maruz kalmaya devam etti. Metin Cihan gibi gazetecilerin sosyal medya hesapları Türkiye'deki kullanıcıların erişimine [kısıtlandı](#). Benzer şekilde, Can Dündar'ın Almanya'da faaliyet gösteren Özgürüz adlı mecrasına Türkiye'den erişmek hala yasak.

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı ve ana muhalefet partisinin cumhurbaşkanı adayının Mart 2025'te tutuklanmasının ardından başlayan siyasi gerginlik esnasında [bant genişliğinin daraltılmasıyla](#) sosyal medya ve haber mecralarına erişimi ciddi şekilde kısıtlandı. Pek çok sanal özel ağ (VPN) sağlayıcısına erişim de birkaç yıldır [engellenmiş](#) durumda.

Türkiye'deki gazeteciler ve medya kuruluşları da erişim engelleri ve hesap kapatmalardan mustarip. 21 yaşındaki üniversite öğrencisi Rojin Kabaiş'in cinayetiyle ilgili haberler nedeniyle beş gazeteci ve dört haber kuruluşunun sosyal medya hesapları herhangi bir yasal süreç olmaksızın kapatıldı, paylaşımlara erişim yasakları [getirildi](#). Bu, haber dolaşımını ve kamuoyunun gelişmeleri takip etmesini engelleyen önemli bir uygulamaydı.

2025 yılında yürürlüğe giren Siber Güvenlik Kanunu da dijital haberciliğe ek kısıtlamalar [getiriyor](#). Kanun, devletin gözetim yetkilerini genişleterek resmi olarak teyit edilmeyen veri sızıntılarına ilişkin haberleri suç sayacak. Veri güvenliği, siber güvenlik ve kamu hesap verebilirliği gibi konularda çalışan gazeteciler, Türkiye'deki veya yurtdışındaki kullanıcıları etkileyen gelişmeleri kamu yararına dahi olsa haberleştirirken artan hukuki risklerle karşı karşıya kalabilecek.

Söz konusu yasal enstrümanların nasıl kullanıldığını net bir şekilde ortaya koyan örneklerden biri, gazeteci Tolga Şardan'ın Milli İstihbarat Teşkilatı'na ait bir rapor hakkında haber yaptıktan sonra Dezenformasyon Kanunu kapsamında adli kontrol tedbirlerine tabi [tutulması](#)ydı. Bu durum, dijital düzenlemelerin araştırmacı gazeteciliği caydırmak için nasıl kullanıldığını ortaya koydu.

RTÜK de çevrimiçi ortamda yapılan yayıncılık üzerindeki etkisini genişletti. Eski RTÜK başkanının, resmi kurul kararları olmaksızın yaptırımları sosyal medyadan kamuoyuna [duyurması](#) adil yargılama ilkesini zedeledi. Haber merkezlerinin, çevrimiçi kanallarının lisanslarının iptal edilmesi tehdidiyle [karşı karşıya kalması](#) dijital yayıncılar arasında belirsizlik ve otosansür ortamını pekiştirdi.

Devletin medyaya doğrudan müdahalesiye bu baskıları derinleştiriyor. Tele 1'in genel yayın yönetmeni Merdan Yanardağ'ın tutuklanmasının ardından Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) kanala [el koydu](#). Daha sonra kanalın uydu ağı yeniden yapılandırıldı. 2025'te birçok medya kuruluşuna el konulmasıyla birlikte TMSF, Türkiye'nin en büyük "medya patronu" oldu. Medya çoğulculuğu ve basın mülkiyetinin tekelleşmesi ciddi endişelere yol açmaya devam ediyor.

Bu tür kontrol mekanizmaları, Türkiye'de basın özgürlüğünü kısıtlamak için düzenleyici, ekonomik ve teknolojik araçların nasıl sistematik olarak bir araya geldiğini gözler önüne seriyor. Bu gidişatı tersine çevirmek için kısıtlayıcı yasaların yürürlükten kaldırılacağı veya kökten değiştirileceği bir yasal reform büyük önem arz ediyor. Gazeteci dernekleri, sivil toplum, akademi ve medya çalışanlarını içeren, gerçek ve çok paydaşlı bir yaklaşıma dayanan, Avrupa Medya Özgürlüğü Yasası (EMFA) ve Dijital Hizmetler Yasası (DSA) gibi düzenlemelerden ilham alan bir reform süreci, özgür ve çoğulcu bir dijital medya ortamının yeniden tesis edilmesi yolunda önemli bir ilk adım teşkil edecektir.

Uluslararası erişimdeki kısıtlamalar: Vize, basın kartı ve ücretler

2025 boyunca Türkiye’de mesleki faaliyetlerini yürütmek isteyen yabancı muhabirler ülkeye giriş, akreditasyon ve ikamet konusunda her geçen gün daha fazla kısıtlamayla karşılaştı. Yabancı basına yönelik yasal çerçeve uzun yıllardır mevcut olsa da, 2025’te bu uygulamaların çok katmanlı bir yapıya bürünmesi prosedürleri uzattı, maliyeti artırdı ve sistemin keyfiliğine dair endişeler doğurdu. İdari düzenlemeler artık teknik birer gereklilik olmaktan çıkıp uluslararası gazetecilerin karşısında bir engel işlevi gördü.

Yabancı gazeteciler basın vizesi, resmi akreditasyon ve bir basın mensubu olarak oturma izni almak gibi çok aşamalı bir süreci tamamlamak zorunda. Bu süreci Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı denetleniyor. Süreç, genellikle Türkiye’ye gelmeden, gazetecinin ikamet ettiği ülkedeki Türkiye büyükelçiliği/konsolosluluğuna basın vizesi başvurusu yapmasıyla başlıyor. İletişim Başkanlığı’nın onayı bu vize için bir önkoşul, ki ülkeye giriş yaptıktan sonra da basın kartı ve oturma izni başvurusu için vize gerekli.

Geçmişte kısa ve uzun vadeli görevler için ayrışan prosedürler farklı uygulanıyordu. Fakat Ocak 2023’ten beri, üç aya kadar olan kısa vadeli muhabirlik görevleri için bile İletişim Başkanlığı’nın ön onayı ve basın vizesi ile geçici akreditasyonun verilmesi gerekiyor. Daimi muhabirlerse daha kapsamlı bir sürece tabi tutuluyor ve genellikle bir yıl geçerli basın kartları alabiliyor.

Bununla birlikte, uygulamada prosedürlerin mesleğin gerçekleriyle giderek daha uyumsuz bir hal aldığı ortaya çıktı. Sadece basın vizesi alma süreci dahi genellikle altı ila sekiz hafta sürerken, kalıcı akreditasyon ve oturma izni süreci dört ila beş aya kadar uzuyor.

Türkiye’ye giriş yapan gazeteciler, İletişim Başkanlığı’nın dijital sistemi üzerinden basın kartı başvuru sürecini başlatmakla yükümlü. Bu aşamada muhabirler medya kuruluşlarından ve kendi ülkelerinin diplomatik temsilciliklerinden alınan resmi görevlendirme belgelerini içeren kapsamlı bir dosya sunmak zorunda. Oturma izni başvurusu, ancak basın kartı temin edildikten sonra göçmenlik makamlarına yapılabilir. Hem basın kartları hem de oturma izinleri genellikle en fazla bir yıl için veriliyor ve her yıl yenilenmesi gerekiyor. Bu da gazetecilerin tekrar tekrar yasal ve idari belirsizliklerle karşı karşıya kalması anlamına geliyor. Bu aşamaların herhangi birinde gecikme olması veya gazetecilerin başvurularının reddedilmesi, halihazırda Türkiye’de olsalar dahi yasal olarak mesleği sürdürmelerini fiilen engelliyor.

Önceki yıllara kıyasla 2025’te mali ve idari kısıtlamalar çok daha belirgin hale geldi. Vize başvuruları, yenilemeler, akreditasyon ücretleri ve ilgili belgeler, özellikle serbest gazeteciler ve küçük medya kuruluşları için göz ardı edilemeyecek maliyetleri beraberinde getiriyor. Bu maliyetler, Türkiye’de devam eden ekonomik kriz ve işçi hakları ile adil ücretlendirme konusunda giderek daha vahim bir hal alan ortam nedeniyle daha da ağırlaştı. Kurumsal destek olmadan yurtdışı muhabirliği yapmak giderek imkânsızlaşıyor.

Çalışma izni alma süreçleri de yabancı gazeteciler için engel teşkil ediyor. Resmîyette standart çalışma izni şartlarından muaf olsalar da bu muafiyet pratikte giderek daha pahalı ve idari açıdan daha karmaşık hale geldi. Özellikle serbest çalışanlar için yasal çalışma statüsünü korumakla ilgili maliyetler fazlasıyla yüksek. Önemli yasal ve mali kaynaklara sahip büyük uluslararası medya kuruluşlarının desteği olmadan gazetecilerin ülkeye girişi fiilen engelleniyor.

Resmî bilgilere ve kamu kurumlarına erişim de benzer şekilde kısıtlanmış durumda. Hükümet tarafından düzenlenen etkinlikleri ve resmî mekanlara giriş için akreditasyonu da İletişim Başkanlığı kontrol ediyor. Bu son derece merkezi olan sistem, şeffaf kriterlere ve etkili itiraz mekanizmalarına sahip değil; gazetecilerin başvurularının neden geciktirildiği ile ilgili bir açıklama yapılmıyor. Basın açıklamalarına ve resmî kaynaklara erişim, mesleki kriterlerden ziyade belirsiz beklentilere uyulmasına bağlı hale geldi, bu da otosansürü besliyor.

Belirsizlik sarmalı: Gelecek kaygısı ve ekonomik çıkmazlar

Türkiye’de bağımsız gazetecilik, 2025’te iyice derinleşen ekonomik istikrarsızlık ve artan belirsizliklerle [boğuşuyor](#). Finansal kırılganlık hem medya kuruluşlarının sürdürülebilirliğini hem de gazetecilerin güvenliğini tehdit ediyor. Dokuz yıl boyunca kesintisiz yayın yapan bağımsız haber sitesi Gazete Duvar’ın Mart 2025’te [kapanması](#) bu baskıları açıkça ortaya koyan bir gelişmeydi. [Google algoritmalarındaki](#) değişikliklere bağlı olarak gelirinde keskin düşüşler gören Gazete Duvar, faaliyetlerini durdurdu. Bu durum, kurum dışı faktörlerin ve gerekli düzenlemelere tabi tutulmayan dijital platformların halihazırda kırılgan olan medya kuruluşlarını nasıl etkilediğini ortaya koyuyordu.

Gazete Duvar’ın kapanması, Türkiye’deki bağımsız medyanın karşısındaki yapısal zorlukları yansıtan önemli bir örnek. Bağımsız medya kuruluşlarının kamu kaynaklarına erişimi sınırlı, okuyucu veya abone tabanlı gelir modellerini geliştirmek de bu kurumları zorlayan bir diğer adım. 2025’te uluslararası fonların azalması da halihazırda zor olan koşulları daha da zorlaştırdı. Nitekim birçok kuruluş gazetecileri ve medya çalışanlarını [işten çıkardı](#), mesleki güvencesizlik arttı, sektör genelinde pek çok paydaş endişeli.

Ekonomik kırılganlık yasal belirsizliklerden de olumsuz etkileniyor. Dünyanın pek çok yerinde “ajanlık” yasalarının ortaya çıkması, sözde “etki ajanı” tasarısı gazetecilik faaliyetlerini suç sayabilecek ve/veya gazetecileri finansman kaynakları üzerinden hapis cezasına çarptırabilecek hükümler içermesiyle Türkiye’nin de gündemindeydi. Meclis, yoğun eleştiriler üzerine Ekim 2024’te bu tasarıyı ikinci kez geri çekmiş olsa da yasanın yeniden gündeme gelme olasılığı gazeteciler ve medya kuruluşlarını yurtdışından fon kabul etmenin olası risklerini göz önünde bulundurmamak zorunda bırakıyor ve caydırıcı bir etki yaratıyor.

Dijital medyayı düzenleyen yasal çerçeve zayıf ve parçalı kalıyor. Türkiye çevrimiçi mecralar, sosyal medya ve [yapay zekâ](#) gibi yeni teknolojilerin şekillendirdiği çağdaş koşullara uyarlanmış kapsamlı standartlardan yoksun. Dijital gerçeklere uygun düzenlemeleri modernize etmek için somut adımlar atılmıyor. RTÜK üyeleri, muhalefet partilerinin milletvekilleri, gazeteci dernekleri ve sendikalar da dahil pek çok paydaş da heyet temsilcileriyle toplantılarında bu eksikliği dile getirdi.

Avrupa Birliği son yıllarda Avrupa Medya Özgürlüğü Yasası ([EMFA](#)), Dijital Hizmetler Yasası ([DSA](#)) ve [Yapay Zekâ Yasası](#) gibi dijital özgürlükleri ve hesap verebilirliği güçlendirmeyi amaçlayan girişimleri kanunlaştırıyor. Türkiye'deyse bağımsız haberciliği destekleyecek, şeffaflığı teşvik edecek, algoritmik ve mecra odaklı baskıların haber üretimi ve dağıtımını üzerindeki etkisini azaltacak benzer yasal çerçeveler henüz kurulmuş değil.

Sürgünde yaşayan Türkiyeli gazeteciler, birbiriyle bağlantılı üç alanda zorluklarla karşılaşılıyor: Ekonomik güvencesizlik, mesleki izolasyon ve güvenlik riskleri. Sürgün kısmi bir fiziksel güvenlik sağlayabilse bile diğer iki mesele gazetecilerin sıkça karşılaştığı sorunlar. Misyon heyetinin ve Avrupa Basın ve Medya Özgürlüğü Merkezi'nin "[Sürgündeki Gazeteciler](#)" programı, haber merkezi yapılarının sıklıkla tek kişilik operasyonlara dönüştüğünü, istikrarlı finansman, ekipman ve temel çalışma alanlarına erişimin belirsizliğini koruduğunu gözlemledi. Sürgünün psikolojik maliyeti de aynı derecede önemli: Gazeteciler başka bir ülkeye taşındıktan sonra yalnızlık, travma ve derin bir belirsizlik yaşıyor. Türkiye'ye güvenli bir şekilde geri dönme konusunda gerçekçi bir umut beslemeyen sürgün gazeteciler, kısa vadeli yardımın ötesinde sürdürülebilir uluslararası dayanışma, daha güçlü koordinasyon ve daha uzun vadeli desteğin gerekliliğini vurguluyor.

Yarına bakış: Sonuç ve öneriler

Uluslararası misyon heyetinin 2025 ziyareti, Türkiye'nin on yıldan uzun süredir devam eden sistematik basın özgürlüğü krizine dikkat çekiyor. Yargı tacizi ve hukuki müdahaleler, siyasi baskı, gazetecilerin güvenlik endişeleri, artan dijital sansür ve mali kriz resmi olarak Avrupa Birliği (AB) üyeliğine aday Türkiye'nin basın özgürlüğü ve bağımsız haberciliğini derinden sarsıyor.

Misyondaki toplantılarının temel amacı, basın özgürlüğü ve gazeteciliği etkileyen önemli meseleleri hükümetin ve devlet kurumlarının gündemine taşımak, uluslararası kuruluşlarla fikir alışverişi yapmak ve değişimin önünü açacak diyalogların zeminini oluşturmak. Bu bağlamda, hükümet yetkililerinin bir kez daha heyetimizle görüşmeyi reddetmiş olmalarını ve toplantı taleplerimize yanıt vermemiş olmalarını üzüntüyle karşılıyoruz. Bu durum, bu önemli meseleye karşı endişe verici bir ilgisizliği gözler önüne seriyor.

Yalnızca Anayasa Mahkemesi ve RTÜK'ün bazı üyeleri heyetimizle görüşmeyi kabul etti. Anayasa Mahkemesi'nin diyaloga açık olması ve basın özgürlüğü ile ilgili uluslararası anlaşmalara uymaya özen göstermesi de muhalefet partilerinin RTÜK üyelerinin daha iyi işleyen bir mekanizma için önerilere açık olması da memnuniyet verici. Fakat bunlar tek başına yeterli değil. Misyon, önümüzdeki yıl da Türkiye'deki kurumlarla iletişim kurmanın yollarını aramaya ve daha fazla fırsat yaratmaya çalışmaya devam edecek.

Heyetin yaptığı görüşmelerden de görüldüğü üzere, 2025'te Türkiye'de basın özgürlüğünün kötü gidişatı, tekil bir unsur veya olaydan ziyade sistematik, süregelen ve birbiriyle bağlantılı bir dizi yasal, kurumsal, ekonomik ve siyasi baskının sonucuydu. Bu gidişatı tersine çevirmek için medyaya yönelik cezai ve keyfi yaklaşımlardan uzaklaşılmalı, gazetecilik faaliyetinin kamu yararı olarak koruma altına alacak bir çerçeve geliştirilmeli. Misyon heyetinin önerileri şu şekilde:

- » **Gazeteciliği suç saymak için rutin olarak kötüye kullanılan yasalarda reforma gidilmeli.** Bu yasalar, uluslararası insan hakları standartlarına uyacak şekilde yürürlükten kaldırılmalı veya önemli ölçüde değiştirilmeli. Uzun süreli tutuklu yargılama, ev hapsi ve seyahat yasaklarını normalleştiren yargı uygulamaları sonlandırılmalı ve yerleşik cezasızlık kültürünü kırmak üzere gazetecilere yönelik saldırılar derhal, bağımsız ve etkin bir şekilde soruşturulmalı.
- » **Basın üzerinde etkisi olan düzenleyici ve idari kurumlarda reform yapılmalı.** Yayın düzenleyicisi kurumların siyasi kontrol aracı olarak kullanılmasına son vermek için etkili adımlar atılmalı. Denetleyen ve düzenleyen kurumlar yapısal olarak bağımsızlaşmalı, karar alma süreçlerinde şeffaflık ana ilke haline gelmeli. Kurumlar etkili yargı denetimine tabi olmalı. Akreditasyon, bilgiye erişim ve hem ulusal hem de uluslararası medyanın işleyişini düzenleyen idari süreçler gözden geçirilmeli, siyasetten arındırılmalı ve gazetecilik mesleğinin pratik gerçekleriyle uyumlu hale getirilmeli.

- » **Basın özgürlüğünün temel direği olarak finansal sürdürülebilirliğe öncelik verilmeli.** Bağımsız gazetecilik, kronik mali güvencesizlik ve baskı koşulları altında ayakta kalamıyor. Politikalar, çeşitli gelir modellerini mümkün kılmayı, medya kuruluşlarını ayrımcı mali yaptırımlardan korumayı ve dijital mecra uygulamalarının bağımsız habercilik üzerindeki orantısız etkisini ele almayı amaçlamalı. Gazetecilik için uluslararası finansmanı suç sayan yasama girişimleri bağımsız sesleri daha da marjinalleştirme riski taşıyor. Bunların aksine şeffaflığı ve editoryal bağımsızlığı destekleyen önlemler önceliklendirilmeli.
- » **Bağımsız habercilik, bilgiye erişim ve basın özgürlüğünü destekleyecek teknoloji ve yapay zekâ girişimleri güçlendirilmeli.** Dijital mecralara yönelik düzenlemeler, algoritma şeffaflığı ve yapay zekâ kullanımı da dahil dijital yönetişimin gazeteciliği zayıflatmak yerine güçlendirmesini sağlamak için kapsamlı reformlar büyük önem arz ediyor. Avrupa Medya Özgürlüğü Yasası ve Dijital Hizmetler Yasası gibi Avrupa standartları ve örnek uygulamalar, editoryal bağımsızlığı güçlendirmek üzere teşvik edilmeli, dijital alanda kamu yararı korunmalı.
- » **Medya reformları, sektör çalışanları ve sivil toplumun da dahil olduğu çok paydaşlı bir istişare içinde yürütülmeli.** Bu konuda ilerleme, yalnızca yukarıdan aşağıya önlemlerle elde edilemez. Gazeteci dernekleri, sendikalar, bağımsız medya kuruluşları, sivil toplum ve akademik uzmanlar, basını etkileyen politikaların şekillendirilmesinde anlamlı bir şekilde yer almalı. Medya ortamına duyulacak güvenin yeniden tesisi ve basın özgürlüğünün demokratik bir toplumun temel taşı olarak yeniden inşası ancak çoğulcu ve çok paydaşlı bir yaklaşımla başlayabilir.
- » **Uluslararası ve diplomatik topluluklar bu reformlara öncelikli olarak destek vermeli.** Avrupa Birliği, Türkiye'deki diplomatik görevleri ve uluslararası kuruluşları gazetecilerin yargılandığı süreçleri daha sık takip etmeli, Türkiye'deki yetkililerle diyalogu sürdürmeli, bağımsız medya ve gazetecilere mali ve kurumsal destek sağlamaya devam etmeli. Türkiye'deki gazeteciler için vize prosedürlerinin ve uluslararası seyahatin kolaylaştırılması sınır ötesinde haber yapan gazetecileri güçlendirecek, gazetecilerin basın özgürlüğü ve demokratik hesap verebilirlik için hayati önem taşıyan uluslararası ağlara erişimini, mesleki alışverişini ve dayanışma faaliyetlerini destekleyecektir.

